

China's militaire macht

S. Paas

Eerste Luitenant der Intendance

De situatie op het Chinese vasteland trekt niet elke dag onze aandacht. De gebeurtenissen in dit land spelen zich af buiten ons gezichtsveld, en slechts nu en dan vindt er iets plaats dat een tip van de sluier, die de werkelijke situatie voor directe waarneming verborgen houdt, oplicht. Zo iets gebeurde op 16 oktober 1964. Van officiële Chinese zijde werd meegedeeld dat men erin was geslaagd een atoombom tot ontploffing te brengen. De wereld verstomde en begon zich te verliezen in allerlei speculaties. Vooral Frankrijk voelde zich gefrustreerd. Hoewel het al eerder dan China was begonnen aan de research en ontwikkeling van eigen atoomwapenen, had men het zover nog niet gebracht. Het bleef overigens niet bij die ene atoombom. Op 28 december 1966 werd voor de 5e keer een atoomwapen tot ontploffing gebracht. Hierbij werden stoffen gebruikt die dienen voor de vervaardiging van een H-bom. Ondanks de inmiddels begonnen „culturele revolutie” en de verwachtingen van vele buitenlandse commentatoren ten spijt, werd reeds in juni 1967 een waterstofbom tot ontploffing gebracht.

De „culturele revolutie” is een massale, vooropgezette poging tot volksbeïnvloeding in de zin van de leer van Mao Tse Toeng. Dat wil zeggen dat zij een politiek streven is, met de Rode Garde als machtsmiddel en voorhoede.

Politieke en militaire macht hangen in de Chinese volksrepubliek zeer nauw samen. Het is nauwelijks uit te maken welke van deze twee als primair moet worden gezien. Het is echter duidelijk dat de politieke machthebbers het leger gebruiken om tot hun doel te komen. Behalve louter militaire, heeft het leger ook nog economische, culturele en politieke taken. Anderzijds maakt de militaire leiding gebruik van politieke machtsmiddelen. De opleidingstijd van de Chinese soldaat wordt voor 25% in beslag genomen door politieke opvoeding. Politieke en partijsecties vindt men tot op de laagste niveaus van de legerorganisatie.

De stelling van sommigen dat de macht van het leger bezig is die van de partij en van de politieke leiders te overvleugelen, kan worden verdedigd met de snelle opkomst van de huidige minister van defensie Lin Piao. Deze is militair en tevens

overtuigd volgeling van de ideeën van Mao Tse Toeng. Reeds in 1925 werd hij lid van de communistische partij. Zijn opleiding tot officier ontving hij aan de beroemde Whampoa militaire academie, waar de huidige Chinese premier Tsjoë En-lai toentertijd docent was.

Toen Tsjang Kai Sjek in 1927 met de communisten brak moest Lin vluchten. Hij sloot zich aan bij het guerrillaleger van Mao Tse Toeng. In 1932 werd hij generaal en in 1949 had hij een groot aandeel in de uiteindelijke overwinning van het communistische leger. In 1951 trad Lin Piao weer voor het voetlicht en wel als commandant van de Chinese „vrijwilligerstroepen” in Korea. Dan volgden enkele jaren waarin wij weinig van hem hoorden. Het waren jaren van grote interne spanning voor het volksbevrijdingsleger.

Ten gevolge van de ervaringen tijdens de Koreaanse oorlog en onder invloed van de raadgevingen van Russische legeradviseurs ontdekten veel Chinese officieren de ondoelmatigheid van de eigen legerorganisatie. Zij probeerden het leger te hervormen naar Russisch model. Niet weinigen hadden hun officiersopleiding in de S.U. ontvangen. Zij zagen in dat de macht van officieren met louter politieke belangstelling in vele gevallen een gevaar vormde voor de efficiency van het militaire apparaat. De techniek van het militaire vak kwam bij hen meer in het middelpunt te staan. Zij namen stelling tegen de uitspraak van Mao Tse Toeng: „De partij commandeert het geweer”. Vanzelfsprekend resulteerde deze ontwikkeling in enorme tegenstellingen tussen de „technische” en „politieke” officieren. De communistische partij zag dit alles met lede ogen aan, te meer daar een door haar geleid, reusachtig politiek en economisch ontwikkelingsprogramma, onder de naam „De grote stap voorwaarts”, niet aan alle verwachtingen beantwoordde.

Gedurende de jaren 1958 en 1959 bereikten de interne spanningen een hoogtepunt. De minister van defensie Peng Te Huai behoorde tot de groep „technische” officieren. Openlijk begon hij met een hervormingsprogramma naar het voorbeeld van andere legers. Het leiderschap van de partij in het leger werd betwist. Tot nu toe waren er slechts enkele stemmen opgegaan, die de

macht van de in het leger bestaande partijorganisaties en -functionarissen wilden beperken. Nu ontstond er echter een streven, de partij als geheel ondergeschikt te maken aan het leger. Dit was lijnrecht tegen de regel van partijleider Mao: „Het leger is een politiek apparaat”.

„De grote stap voorwaarts” had de partij niet populairder gemaakt. Het immense territoriale, semimilitaire apparaat, de „Volksmilitie”, had vrijwel alle aantrekkingskracht verloren en functioneerde niet meer. Het volksbevrijdingsleger was verplicht geweest mee te helpen aan het agrarische en industriële opbouwprogramma. Ook hiertegen richtte zich de agitatie van een groot aantal militaire leiders.

In 1959 was, naar de mening van de partij, de opbouw van de socialistische staat, zowel in economische als politieke zin, voltooid. „Laat 100 bloemen bloeien” was nu het motto van Mao Tse Toeng. Een toekomst van grotere vrijheid voor geleerde, boer en militair leek open te liggen. Het liep echter anders. De toegestane grotere vrijheid had slechts een nog grotere weerstand tegen de suprematie van de partijorganisaties tot gevolg. Er werd hard en doeltreffend ingegrepen.

Reeds aan het einde van de „Grote stap voorwaarts” werd Peng Te Huai van zijn functie ontheven en vervangen door de toen weer in het nieuws komende Lin Piao. De ideeën waardoor deze zich laat leiden zijn meer complex dan die van zijn voorgangers. Hij is Maoïst en militair in hart en nieren. Beide elementen zijn in zijn beleid terug te vinden. Zijn streven is erop gericht de politieke en militaire macht te integreren. De spil van beide machten is zijn eigen persoon. Zijn intenties waren er de oorzaak van dat hij zowel bij de politieke als bij de militaire leiders een grote mate van vertrouwen genoot.

Zijn hervormingsplan omvatte de volgende elementen.

— Het leger moet een „volksleger” worden met een eigen Chinees karakter. Het Russische voorbeeld is niet van toepassing.

— Het leger is een werktuig voor politieke strijd. De militairen dienen het denken van Mao Tse Toeng te bestuderen. Ook militairen moeten partij- en leidinggevende politieke functies bezetten.

— Politieke afdelingen moeten opnieuw op elk niveau van het leger worden geïntegreerd.

— Het leger moet in alle facetten van het maatschappelijk leven een voorbeeld zijn voor het land. De maatschappelijke opbouw van het land

dient een afschaduwing te zijn van de gang van zaken in het leger. Het leger moet modeldemonstraties geven op het gebied van industriële en agrarische opbouw. Het leger is het middelpunt van onderwijsactiviteit en partij-ideologische opvoeding. De communistische jeugdorganisaties zullen hun oorsprong vinden in het leger. Het leger geeft leiding aan het culturele leven.

Dank zij het enorme prestige dat hij genoot, slaagde Lin Piao erin binnen 8 jaar het merendeel van zijn wensen in vervulling te doen gaan. Bovendien wist hij vele politieke en militaire functies in handen te krijgen.

De sterkte van het volksbevrijdingsleger liep op tot ca. 3 miljoen en de Volksmilitie kreeg een nieuwe impuls. In 1964 kon Lin verklaren dat ze bestond uit ca. 20 miljoen, voor de guerrilla opgeleide, mannen en vrouwen. Deze verklaring werd nog indrukwekkender toen melding werd gemaakt van de ontploffing van de eerste Chinese kernbom.

Veel aandacht werd in deze tijd besteed aan de democratisering van de strijdmachten en aan de zg. „ideologische-oorlogvoering”.

In 1965 werd het rangenstelsel afgeschaft. Lin Piao hield in dat jaar een rede waarin hij zijn beleid nader uit de doeken deed. Mijn uitgangspunt, zei hij, is de leer van Mao Tse Toeng. Die leer moet worden bestudeerd en toegepast. De ideologische oorlogvoering is zeer belangrijk. Bij de beoefening ervan moeten vier regels in acht worden genomen.

a. „Mensen gaan voor wapens.” (Deze uitspraak is niet vreemd voor een leger dat rijk is aan personeel en arm aan materieel.)

b. Politieke arbeid gaat voor andere arbeid.

c. Ideologische arbeid gaat voor politieke routinewerk.

d. Bij de ideologische arbeid gaan levende ideeën voor boekenwijsheid.

Lin Piao wees erop dat ook bij de opbouw van goed functionerende kleine militaire onderdelen de politieke kaders moesten worden ingeschakeld. De sleutelposities in het leger moesten worden bezet door de werkelijk goede commandanten en strijders. De nadruk moest worden gelegd op harde oefeningen, vooral nachtgevechten en gevechten van man tegen man.

Het is opvallend hoeveel belang er in deze rede wordt gehecht aan de ideologische en politieke vorming van het personeel. Het probleem van de materiële uitrusting valt hierbij in het niet.

De culturele revolutie bracht Lin Piao weer een

stap dichterbij tot de top van politieke en militaire macht. De woede van de Rode Gardisten keerde zich tegen de tweede man na Mao Tse Toeng in China, Lioe Sjao Tsji. Hij werd afgezet en Lin nam zijn plaats in. Inmiddels waren vele militairen op hoge politieke posten benoemd.

Onder leiding van Lin Piao schijnt de politiek langzamerhand een werktuig in handen van de legerleiding te zijn geworden. Vele militairen zijn het met deze ontwikkeling allerminst eens. Hoewel ze over het algemeen zeker goede communisten zijn, voelen ze er weinig voor, de efficiency van hun onderdelen op te offeren aan allerlei voor hen niet ter zake doende politieke belangen. Vooral toen de culturele revolutie zich ook begon te richten tegen de revisionistische en reactionaire elementen in het leger, verzetten vele militaire leiders zich heftig. De Rode Gardisten vormden een bedreiging voor de macht van de gebieds- en districtscommandanten. In vrij korte tijd verspeelde Lin Piao twee eminente chefs-staf van het volksbevrijdingsleger. In 1966 ontsloeg hij Lo Jui-hsing, omdat deze zich te zeer op het standpunt stelde van de militairen, die slechts militair wilden zijn. Lo Jui-hsing was de ontwerper van de invasie in India in 1962. Hij was de promotor van de idee de vijand te achtervolgen en in zijn eigen land te vernietigen. Zijn opvolger Yang 'Tsjeng-Woe, die vooral bekendheid kreeg tijdens de Koreaanse oorlog toen hij het 66e, 67e en 68e Chinese leger commandeerde, werd in mei 1968 ontslagen. Hij zou, samen met andere hoge militaire leiders, hebben getracht de leiding van staat, leger en partij over te nemen. Een en ander zou door de Rode Garde zijn ontdekt.

In het voorjaar van 1967 maakte de Chinese leiding een angstige tijd door. De militaire en politieke leiders van het militaire grensgebied Sinkiang, getergd door terreuracties en aantijgingen van de Rode Gardisten, verklaarde met zijn leger van 600.000 man te zullen oprukken naar de belangrijke Chinese kernbasis Lopnor. Sommige politieke commentatoren dachten dat een burgeroorlog met gebruik van kernwapenen voor de deur stond. Peking schrok geweldig en de zaak werd inderhaast gesust en door Tsjoen En-lai persoonlijk bijgelegd.

De commandant van het militaire gebied Woehan was in 1967 in hevige strijd gewikkeld met eenheden van de Rode Garde. Mao Tse Toeng, die het strijdtoneel bezocht, werd tot tweemaal toe bijna gevangen genomen. De voornaamste grieven van de opstandige militaire leiders waren:

- de tegenstrijdige bevelen uit Peking t.a.v. de houding die tegenover de Rode Garde moest worden ingenomen;
- de inmenging van de echtgenote van Mao Tse Toeng in het leger (zij is beschermster van de Rode Garde);
- de Maoïsten verstoorden vaak de plaatselijke orde en rust;
- de politieke opdrachten die het leger had, maakten het onbruikbaar voor militaire doeleinden.

De storm van de culturele revolutie is inmiddels geluwd. De leiders in Peking hebben nu duidelijk gezien dat een massale emotionele beweging gemakkelijk kan omslaan en zich richten tegen diegenen die haar ontketenden. Dat de situatie langzamerhand weer stabiel begint te worden blijkt o.a. uit het feit dat de dienstplicht weer is ingesteld. Tijdens de culturele revolutie was het oproepen van dienstplichtigen stopgezet, deels om de Rode Garde aan mankracht te helpen, deels omdat het trein-, weg- en watervoer te zeer was ontregeld om de dienstplichtigen samen te brengen. Begin 1968 stelde het volksbevrijdingsleger zich voor om 500.000 tot 800.000 jonge mannen van 18 tot 22 jaar onder de wapenen te roepen. Niet allen van die leeftijd worden opgeroepen. Men moet afkomstig zijn uit een betrouwbaar milieu en lid te zijn van de communistische jeugdliga en de volksmilitie. Officieren moeten lid zijn van de communistische partij.

Overzicht van de Chinese militaire organisatie

Uit het voorgaande is duidelijk geworden dat de minister van defensie van de volksrepubliek China een centrale figuur is. Behalve enorme politieke macht heeft hij de beschikking over een militair apparaat dat vrijwel de enige stabiliserende factor in de Chinese maatschappij vormt. De president van de republiek China is officieel opperbevelhebber van het Chinese leger. De minister van defensie ontvangt de meeste van zijn directieven echter van een militaire commissie die deel uitmaakt van het centrale comité van de communistische partij. Dit comité wordt op zijn beurt geleid door het politbureau. Lin Piao is de tweede man na partijvoorzitter Mao. Hij maakt deel uit van zowel de militaire commissie als het politbureau. Bovendien voert hij nog de boventoon in de nationale verdedigingsraad, een door de nationale volksvergadering in het leven geroepen orgaan. Met de figuur van Lin Piao aan

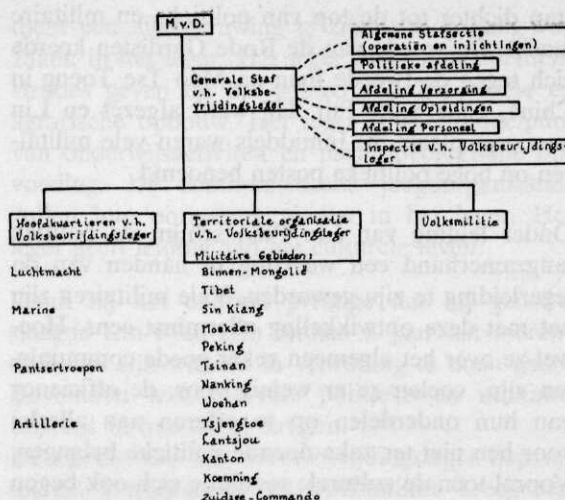
het hoofd zijn het ministerie van defensie en de daaronder ressorterende strijdkrachten een zeer onafhankelijk machtsmiddel geworden. Het militarisme heeft in het oude China nooit veel kans gekregen; ook wat dit betreft is er dus veel veranderd.

Aan de hand van afb. 1 kan een indruk worden verkregen van de middelen waarover de minister van defensie kan beschikken.

De *generale staf* is een verlengstuk van het ministerie van defensie. De staf werkt als hoofdkwartier van het volksbevrijdingsleger. De verschillende stafsecties stellen echter ook richtlijnen op voor het hoofdkwartier van de Volksmilitie. Het Volksbevrijdingsleger verzorgt namelijk groten-deels de opleiding, politieke training en uitrusting van de Volksmilitie.

De operationele leiding van de verschillende krijgsmachtdelen, wapens en diensten berust bij een aantal hoofdkwartieren en commando's. In het kader van dit overzicht is het nuttig de elementen van de organisatie van het Volksbevrijdingsleger de revue te laten passeren.

De *Chinese luchtmacht* is qua getalssterkte vrij indrukwekkend. Het bezit van 2600 vliegtuigen en 200.000 man aan personeel plaatst haar als derde op de wereldranglijst. Hierbij moet worden aangetekend dat bijna de gehele civiele luchtvloot in de luchtmacht is opgenomen. De problemen waarmee men kampt zijn vele. Een chronisch gebrek aan reserveonderdelen en benzine houdt een groot gedeelte van de toestellen constant aan de grond. Er bestaat nog een groot tekort aan goed opgeleid personeel, hoewel deze achterstand langzaam wordt ingelopen. De gebruikte typen gevechts-, verkennings- en transportvliegtuigen zijn meestal van Russische makelij, zoals de MIG-15, -17, -19, -21, IL-28, TU-2 en -4. Tegenwoordig worden verschillende van deze typen in China nagebouwd. Dit geldt eveneens t.a.v. de, voor luchtwaarnemingsdoel-einden in gebruik zijnde, Russische lichte vliegtuigen en helikopters. Het Chinese luchtwapen is verdeeld in divisies, elk bestaande uit twee luchtregimenten met elk 37 vliegtuigen. In sommige gevallen ontvangen operationele luchtmachteenheden hun opdrachten van het zg. „Luchtverdedigingscommando”. Dit commando beschikt over 50.000 man personeel en houdt langs de Chinese kusten een radarwaarschuwingssysteem in stand. Bovendien geeft het leiding aan een aantal lucht-

Afb. 1 De middelen die de Chinese minister van defensie ter beschikking staan

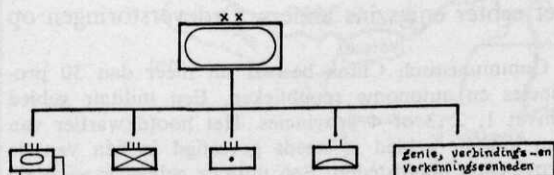
afweerddivisies, die ook hun stellingsgebieden langs de kust hebben. Het is duidelijk dat voor sommige interceptieopdrachten samenwerking tussen luchtmachteenheden en het Luchtverdedigingscommando noodzakelijk is. Behalve tot het uitvoeren van interceptieopdrachten is de luchtmacht in staat de grondtroepen op beperkte schaal van tactische luchtsteun te voorzien. Het is nauwelijks aan te nemen dat de Chinese luchtmacht in staat zou zijn tot het uitvoeren van luchtbombardementen van aanzienlijke omvang. De belangrijkste luchtmachtbases zijn gelegen in Koemning, Mengtsoe en op het voor de zuidoostkust liggende eiland Hainan. De vliegbasis Gartok, gelegen in het vroeger min of meer zelfstandige Tibet, is de laatste jaren in belangrijkheid toegenomen. (Tibet is nooit zelfstandig geweest. In 1911 heeft de 13e Dalai Lama Tibet eenzijdig onafhankelijk verklaard. Deze stap is nooit erkend door enige natie of internationale organisatie. Ook nationalistisch China erkent deze onafhankelijkheid niet.)

De *marinestrijdkrachten* van het Volksbevrijdingsleger zijn 125.000 man sterk. Er is een tijd geweest dat de jonken van de Chinese mandarijnen en handelaren de Stille en Indische Oceaan bevoeren. De Chinese piraten waren de schrik van de buitenlandse koopvaarders. De moderne mandarijnen beschikken beslist niet over een indrukwekkende zeemacht. Hier volgt het arsenaal: 1 kruiser, 4 torpedojagers, 32 fregatten, 28 onderzeeboten, 150 motortorpedoboten en verder een aantal kustpatrouilleboten, munitieschepen, bevoorradings- en landingsschepen. Het is klaarblijkelijk mogelijk uit deze vaartuigen een aantal

vloten samen te stellen, want ze bestaán: de Oostzeevloot, de Zuidzeevloot en de Onderzeevloot. De Onderzeevloot is het meest interessant, vooral vanwege de twee door de S.U. geleverde, onderzeeërs met lange-afstandsprojectielen. Deze vaartuigen hebben een actieradius van ongeveer 300 zeemijlen en moeten boven water lanceren. Er zijn ook onderzeeërs met korte-afstandsraketten. Het hoofdkwartier van de onderzeevloot is gevestigd in Tsingtao. Een aantal onderzeeërs heeft als thuishaven het eiland Hainan; ook het hoofdkwartier van de Zuidzeevloot is daar gevestigd. Met inzet van alle beschikbare vaartuigen is de Chinese marine in staat, een troepeneenheid van ca. 100.000 man, m.u.v. de zwaardere wapens, over te zetten. Er bestaat ook nog een kleine Marineluchtmachtdienst, die vanaf landbases opereert. Onder haar commando staat een aantal luchtreimenten, bestaande uit lichte bommenwerpers, straaljagers en transportvliegtuigen. De taak van deze dienst ligt vooral op logistiek terrein. De Chinese kustgebieden zijn verdeeld in kunstdistricten, die onder bevel staan van het Marinehoofdkwartier van het volksbevrijdingsleger. Het in deze districten gelegerde marinepersoneel levert operationele steun aan de vloten, voert de kustbewaking uit in samenwerking met het luchtverdedigingscommando, en verzorgt de marineopleidingen.

De Chinese *grondstrijdkrachten* hebben qua personeel een immense omvang. Een nauwkeurige sterkte opgave is niet te geven. Tot nu toe bedroegen de schattingen ongeveer 3 miljoen man. In juni 1968 hebben de legerleiders echter bekendgemaakt dat wijzigingen in het oproepbeleid en de dienstplichttijd zullen leiden tot uitbreiding met 500.000 man. De Chinees-communistische militaire doctrines leggen meer nadruk op personeel dan op materieel overwicht. In dit verband is de volgende aanhaling uit de „Militaire geschriften van Mao Tse Toeng” (Peking, 1963) van belang:

Bij het leveren van een veldslag: zorg ervoor dat de eigen troepen een absoluut overwicht hebben op de vijand. Trek daarom een overmacht samen van twee, drie, vier en soms wel vijf tegen één. Om-

Afb. 2 Organigram van de Roodchinese pantserdivisie

singel de vijand en zorg dat hij ingesloten blijft en niet kan ontsnappen . . .

Bewapening en rijdend materieel, in gebruik bij de grondtroepen, is meestal van Russische, Tsjechische of Amerikaanse afkomst. Bepaalde uitrustingsstukken kunnen ook van Chinese oorsprong zijn, zoals geweren, terugstootloze vuurmonden, machinegeweren en mortieren. Sinds de verslechtering van de Russisch-Chinese betrekkingen zijn de Russische wapenzendingen gestopt. Thans maken de Chinese wapenfabrieken veel van het Russische materieel na, zoals tanks, vliegtuigen, zware kanonnen en raketwerpers. Men is bezig met de ontwikkeling van luchtdoelraketten. Het kleine aantal waarover het Luchtverdedigingscommando reeds beschikt, is eveneens afkomstig van de Russen. Het meest nijpend is het gebrek aan tanks, gemotoriseerde transportmiddelen en radar. China's economie is absoluut niet in staat voldoende grondstoffen op te leveren voor de aanmaak van het nodige wapentuig.

De organisatorische opbouw van het volksbevrijdingsleger verraadt Russische invloed. Gedurende de tijd dat Peng Te Huai als minister van defensie de scepter zwaaide, bevonden zich in China veel Russische legeradviseurs. Peng Te Huai had veel vrienden onder de militaire leiders, vooral in Binnen-Mongolië. Zij sympathiseren tot op de dag van vandaag nog met het beleid van hun vroegere chef. Mede door hun invloed heeft het leger vele typisch-Russische karaktertrekken behouden, ondanks de „Grote Stap Voorwaarts” en de „Culturele Revolutie” met al de daarmee gepaard gaande reorganisaties. Sinds het vertrek van de Russische adviseurs put de Rode Ster, het dagblad van het Sovjet-leger, zich uit in het geven van artikelen, die de inferioriteit van het Chinese leger moeten bewijzen.

Alleen de pantsertroepen, de artillerietroepen en de luchtverdedigingstroepen hebben een apart hoofdkwartier, dat onder het hoofdkwartier van het Volksbevrijdingsleger valt. De eenheden, behorende tot andere wapens en diensten, ressorteren rechtstreeks onder de commandanten van de militaire gebieden. Het Hoofdkwartier Pantserstroepen beslist over de operationele inzet van de vier pantserdivisies. Bovendien heeft het een stem in het kapittel aangaande de inzet van de gecombineerde tank-SP-regimenten, die bij de infanteriedivisies zijn ingedeeld.

De pantserdivisie heeft een sterkte van 7800 man; de organisatie is geschetst in afb. 2. De tankregimenten zijn uitgerust met middelbare tanks T-34 of T-54, zware tanks Josef Stalin, gepant-

serde self-propelled guns SU-76 en 76 mm anti-tankkanonnen.

In het bergachtige, moeilijk begaanbare, Binnen-Mongolië zijn 3 cavaleriedivisies, d.w.z. troepen te paard, gestationeerd. Het is bekend dat ook de Russen voor bepaalde soorten terrein nog steeds het paard verkiezen boven pantser- en gemechaniseerde eenheden.

Alle kanonnen, houwitser, mortieren, meervoudige raketwerpers en terugstootloze vuurmonden worden door de Chinezen aangeduid met de term „artillerie”. Er zijn 6 artilleriedivisies en 12 luchtverdedigingsdivisies. Een artilleriedivisie kan zijn: een houwitserdivisie, o.a. uitgerust met 152 mm kanon-houwitser en 140 mm meervoudig raketgeschut, een kanondivisie, uitgerust met 122 mm kanonnen en 152 mm kanon-houwitser, of een antitankdivisie, uitgerust met 57, 85 en 100 mm antitankkanonnen. Een luchtverdedigingsdivisie beschikt over 37, 57, 85 en 100 mm luchtdoelkanonnen, alsmede over luchtdoelmitrailleurs. Ook in de organisatie van het leger en de infanteriedivisie bevinden zich artillerie-eenheden.

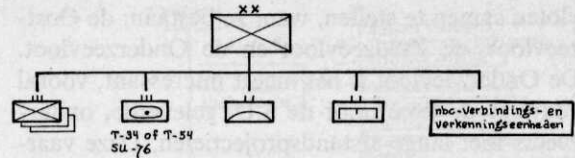
Nu de civiele transportvloot is opgenomen in het volksbevrijdingsleger, kan men meer gaan doen aan de opleiding van luchtlandingseenheden. Er bestaan reeds een divisie en een aantal afzonderlijke regimenten en bataljons.

Genietroepen zijn bij vrijwel elke eenheid ingedeeld. Geprefabriceerde bruggen en brugslagmaterieel zijn nauwelijks aanwezig. Wegverbindingen zijn belangrijk voor het Chinese leger. Aangezien de wegen slecht en schaars zijn, vormen wegeaanleg en -onderhoud van spoorwegen de belangrijkste taak voor de Genie. In principe worden hierbij zoveel mogelijk burgerinstanties ingeschakeld.

De zg. „troepen voor openbare veiligheid” zijn politiek zeer betrouwbaar. In de afgelopen jaren verleenden ze veel steun aan de Rode-Gardisten, hoewel dit feit nauwelijks te rijmen is met hun taak als handhavers van de openbare orde. Er bestaan 35 divisies van deze model-Maoïsten.

Voorts verdienen de verbindings- en transport-eenheden vermelding, die doorgaans met verouderd materieel werken. Er wordt veel gebruik gemaakt van het civiele communicatienet en van het burgervoertuigenpark.

De infanterie is, met haar ca. 115 divisies, het omvangrijkste wapen. Het volksbevrijdingsleger kent geen apart infanteriehoofdkwartier. De eenheden staan onder bevel van de gebiedscommandanten. Deze functionarissen zijn verantwoordelijk verschuldigd aan de minister van defensie. Elke

Afb. 3 Organigram van de divisie; de infanterieregimenten hebben als ondersteuning alleen zware infanteriewapens en luchtdoelmitrailleurs

divisie is 10.000 man sterk; de organisatorische opbouw is ongeveer als afb. 3 toont.

De naasthogere eenheid van divisie is het leger. Het leger wordt beschouwd als de laagste eenheid die in staat is zelfstandig het gevecht te voeren. Bij benadering twee derden van de gezamenlijke grondstrijdkrachten zijn in een legerorganisatie opgenomen. Er zijn 35 legers die elk ca. 45.000 man sterk zijn.

Ten behoeve van de defensie is het Chinese grondgebied verdeeld in *militaire gebieden*. De gebiedscommandant is een machtig persoon. Hij heeft de militaire en, in sommige gevallen, ook de politieke leiding in zijn gebied.¹ Voorheen berustte het gezag in een provincie bij het plaatselijke comité van de communistische partij, het plaatselijke militaire commando en de plaatselijke administratieve regering. Deze provinciale bestuursvorm loopt parallel met het provinciale bestuur in het keizerrijk. De provincie werd toen bestuurd door de zg. Sam Szoë; dat zijn de drie diensten voor: a. provinciaal toezicht, b. provinciale administratie en c. de militaire regionale commissie. Aan het hoofd van iedere provincie stond bovendien een zg. Hsum Foe (= „Grote Coördinator”). Deze ambtenaar werd door de centrale regering voor een bepaalde tijd aan het hoofd van een provincie gesteld. Later werd dit de provinciale gouverneur.

Peking trachtte een nieuw regeringssysteem te introduceren en beval dat Provinciale Revolutionaire Comités moesten worden opgericht, die de werkzaamheden van de vroegere pijlers van het gezag dienden over te nemen. De voorzitters van de Comités werden door partijleider Mao aangesteld. Het doel was duidelijk: de conservatieve, revisionistische, anti-maoïstische tendensen in de leiding moesten worden uitgeschakeld. Vanwege de activiteiten van de Rode Gardisten liep het echter enigszins anders. Ordeverstoringen op

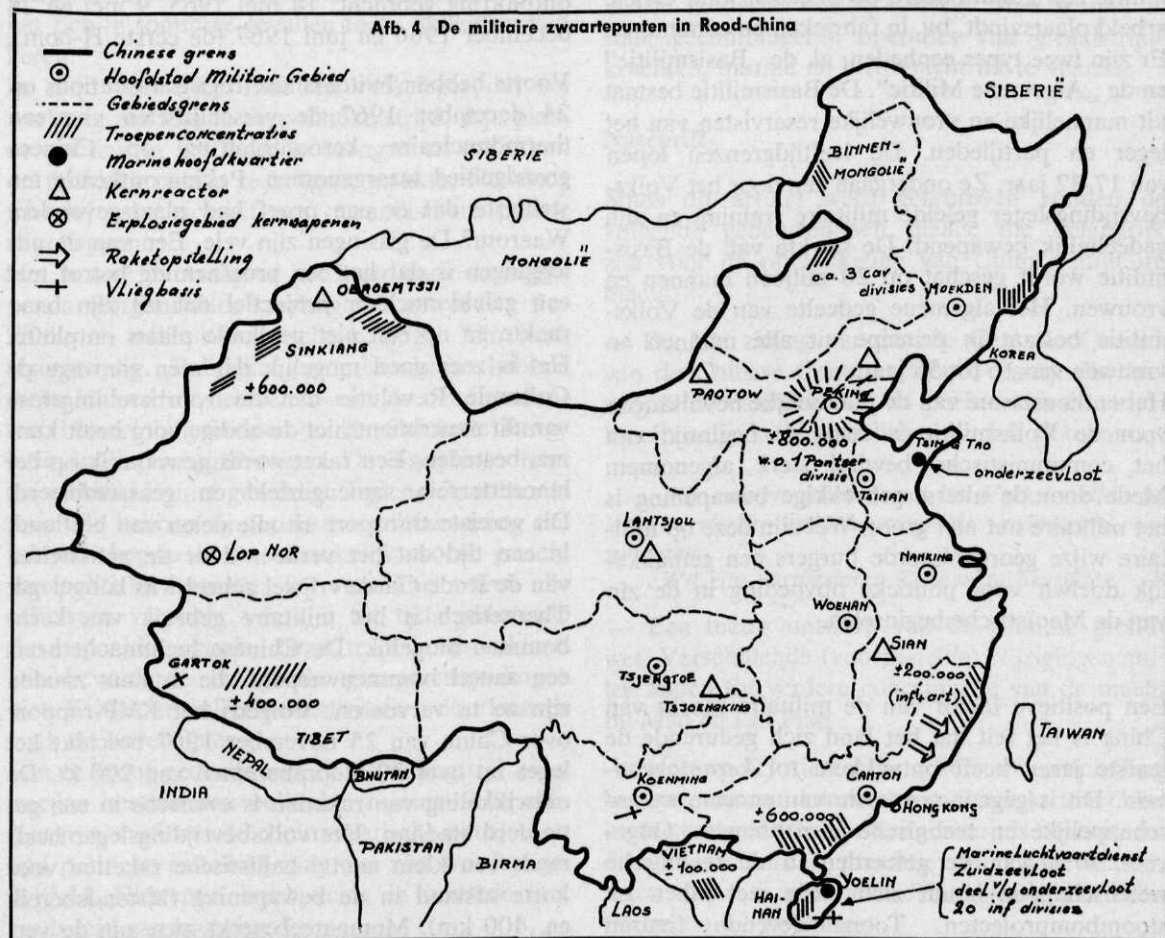
¹ Communistisch China bestaat uit meer dan 30 provincies en autonome republieken. Een militair gebied omvat 1, 2, 3 of 4 provincies. Het hoofdkwartier van een militair gebied is steeds gevestigd in één van de provinciale hoofdsteden. Een militair gebied is verdeeld in districten en garnizoenen.

grote schaal waren nauwelijks meer te neutraliseren. Veel communeboeren en fabrieksarbeiders bleven weg van hun werk. De toch al zo zwakke economie dreigde te worden ontwricht. Het openbare leven werd ontregeld. De situatie werd dermate chaotisch dat alleen de militaire commandanten nog in staat waren de orde te herstellen. Hun eerste daad was het zonder meer aan de kant zetten van de juist door Mao aangestelde leiders. Militairen plaatsten zich aan het hoofd van de Revolutionaire Comit es en bonden veelal de strijd aan met de woelige culturele-revolutionairen. Een merkwaardige situatie, daar het merendeel van de eenheden van de Rode Garde tevoren door het Volksbevrijdingsleger was getraind en bevoorrad.

De macht en het prestige van de lokale militaire leiders zijn door deze ontwikkeling ongetwijfeld vergroot. Er zijn echter weinig tekenen die erop wijzen dat ze ingrijpende invloed kunnen of willen uitoefenen op het beleid in Peking. De materiële zwakte van het leger speelt hierbij een rol, maar ook de loyaliteit die deze militaire leiders in vele gevallen de minister van defensie Lin

Piao toedragen. Het grotere gezag van de lokale commandanten werd overigens geautoriseerd door Mao Tse Toeng, die hen in september 1967 opdracht gaf de orde te herstellen.

De militaire gebieden waar de meeste troepen zijn samengetrokken, bevinden zich daar waar de buitenlandse dreiging het grootst wordt geacht (afb. 4). De Russisch-Chinese spanningen leidden tot concentraties in Sinkiang. De chronische onrust in het onder de voet gelopen Tibet eist de aanwezigheid van veel troepen in dit, nu Chinese, militaire gebied. Bovendien bestaat er nog steeds een gespannen situatie aan de Chinees-Indiase grens. Ook langs de Laotiaanse en Vietnamese grens zijn veel troepen gelegerd. In Noord-Vietnam bevinden zich ca. 100.000 Chinese soldaten, meest luchtafweer- en spoorwegtroepen. Het eiland Hainan neemt t.o.v. Vietnam een strategische positie in. De gebieden tegenover het nationalistische Taiwan zijn uit militair oogpunt eveneens belangrijk, hoewel de dreiging van een nationalistische invasie niet groot meer is. Rondom Peking, het bolwerk van de republiek, is een

groot deel van de pantsertroepen samengetrokken. Nog steeds vinden schermutselingen plaats langs de Zuidkoreaanse grens. De Noordkoreanen weten zich gesteund door Chinese troepen. Het autonome gebied Binnen-Mongolië, dat deels aan de Volksrepubliek Mongolië, deels aan Siberië grenst, is vanouds het zorgkind van China. In de Volksrepubliek Mongolië bestrijden de Russische en Chinese invloedssfeer elkaar.

Het is duidelijk dat Peking zeer gebaat is met een loyale houding van de commandanten van deze grensgebieden en ze dus met de nodige omzichtigheid behandelt. De militaire gebiedscommandant is niet alleen de militaire leider in zijn arrondissement; zowel zijn militaire macht als zijn invloed op de gang van zaken in de civiele sector worden versterkt door het feit dat hij ook nog commandant is van de Volksmilitie in zijn gebied.

De *Volksmilitie* bestaat uit mannen en vrouwen, die op militaire wijze zijn georganiseerd en worden opgeleid, voornamelijk voor militaire en politieke werkzaamheden. Eenheden van de Volksmilitie zijn gestationeerd op plaatsen waar civiele arbeid plaatsvindt, bv. in fabrieken en communes. Er zijn twee types eenheden, nl. de „Basismilitie” en de „Algemene Militie”. De Basismilitie bestaat uit mannelijke en vrouwelijke reservisten van het leger en partijleden. De leeftijdsgrenzen lopen van 17-32 jaar. Ze ondergaan een door het Volksbevrijdingsleger geleide militaire training en zijn gedeeltelijk bewapend. De sterkte van de Basismilitie wordt geschat op 20 miljoen mannen en vrouwen. Het algemene gedeelte van de Volksmilitie bestaat in principe uit alle mannen en vrouwen van 16 tot 55 jaar.

Het enthousiasme van de plaatselijke bevolkingen voor de Volksmilitie is sinds de begintijd van het communistische bewind sterk afgenomen. Mede door de uiterst gebrekkige bewapening is het militaire nut niet groot. Wél zijn deze op militaire wijze georganiseerde burgers een gemakkelijk doelwit voor politieke opvoeding in de zin van de Maoïstische beginselen.

Een positieve factor van de militaire macht van China is het feit dat het land zich gedurende de laatste jaren heeft ontwikkeld tot *kernmogendheid*. Dit is gegaan ten koste van enorme wetenschappelijke en technische inspanningen. Ongeveer 90% van de geleerden in de technische wetenschappen houdt zich bezig met raket- en atombomprojecten. Toonaangevende figuren

zijn de hoogleraren Tsijen Hsueh-sen en Tsijen San-tsjang. Vele universiteiten worden bij dit werk ingeschakeld. Het centrum van het kernonderzoek bevindt zich in de steden Paotow en Lantsjou. De twee kernreactoren van Paotow maken plutonium en de fabrieken van Lantsjou produceren verrijkt uranium. Verder zijn er kernreactoren in Oeroemtsji, Tsjoenking, Sian en Peking. Van regeringszijde bestaat een enorme belangstelling voor de resultaten van het nucleaire onderzoek. Behalve de economische worden vooral de militaire mogelijkheden in beschouwing genomen. In Peking zijn maar liefst 3 speciale departementen uit de grond gestampt, die zich in de eerste plaats bezighouden met moderne krijgstechnieken. Er zijn onderafdelingen voor luchtvaart, elektronica, communicatiemiddelen en scheepsbouw, maar ook voor atoomenergie en raketten. De meeste functies worden bezet door militairen. Zoals gezegd behoort China vanaf 16 oktober 1964 tot de club van landen die over een militaire kernmacht beschikken. Volgens de officieel bekendgemaakte gegevens werden nadien op de volgende data kernbommen tot ontploffing gebracht: 14 mei 1965, 9 mei en 28 december 1966 en juni 1967 (de eerste H-bom).

Voorts hebben buitenlandse registratiestations op 24 december 1967 de verschijnselen van een thermonucleaire kernontploffing op Chinees grondgebied waargenomen. Peking ontkende ten stelligste dat er een proef had plaatsgevonden. Waarom? De gissingen zijn vele. Een van de uitleggingen is dat het een proefneming betrof met een geleid nucleair projectiel dat uit zijn baan raakte en op een niet geplande plaats ontplofte. Het is zeer goed mogelijk dat men vanwege de Culturele Revolutie aan de voorbereidingsfase van dit experiment niet de nodige zorg heeft kunnen besteden. Een raket wordt gewoonlijk op het lanceerterrein samengesteld en geassembleerd. Dit vereiste transport uit alle delen van het land, in een tijd dat het verkeer door de activiteiten van de Rode Garde vrijwel geheel was lamgelegd. Theoretisch is het militaire gebruik van kernbommen mogelijk. De Chinese luchtmacht heeft een aantal bommenwerpers, die in staat zouden zijn ze te vervoeren. Volgens het KVP-rapport over China van 25 november 1967 beschikt het leger nu over 30 atombommen van 200 kt. De ontwikkeling van raketten is eveneens in een gevorderd stadium. Het volksbevrijdingsleger heeft reeds een klein aantal ballistische raketten voor korte afstand in de bewapening (afstandsbereik ca. 400 km). Momenteel werkt men aan de ver-

vaardiging van middelbare raketten. In 1967 sprak de minister van defensie van de V.S., Mac-Namara, de verwachting uit dat China in 1975 zal beschikken over ICBM's. Gezien het deplorabele arsenaal van de marine zal men wel de voorkeur geven aan vasteland-opstellingen.

In verband met de slecht ontwikkelde vliegtuig-industrie is te verwachten dat men het raketten-programma laat prevaleren boven het bommen-programma.

Conclusie

In de naaste toekomst zal het „personeel-zware” Chinese leger aanmerkelijk worden versterkt door een nucleair slagzwaard. Vooralsnog blijft echter de slogan van Mao Tse Toeng, „Mensen gaan voor wapens”, van toepassing. De koortsachtige bedrijvigheid bij het uitvoeren van de kernplannen doet ons misschien twifelen aan de oprechtheid van die uitspraak. Toch beschouwen de Chinese leiders voorlopig nog de reusachtige mensenmassa's, die hun ter beschikking staan, als hun belangrijkste wapen. Een wapen, waarvan de Culturele Revolutie overigens heeft bewezen, dat het zich in sommige gevallen tegen de leiders kan keren.

In 1965 wenste Lin Piao een Volksleger, dat een werktuig zou zijn in de politieke strijd. Zijn plan, de politiek in het leger te brengen en militairen op politieke posten te krijgen, gelukte. Hierdoor wist hij voor zichzelf een onaantastbare positie te scheppen.

Het is zeer de vraag of het leger door de ingrijpende reorganisaties krachtiger is geworden. Politieke en militair-technische belangen zijn vaak tegenstrijdig. Politieke commissarissen hebben grote invloed op het beleid van de commandanten, hoewel hun invloed na de Culturele Revolutie wat is teruggedrongen. De discipline onder de soldaten is niet geweldig. Tijdens de culturele revolutie hebben zij gezien dat militair gezag een rekbaar begrip is en afhankelijk wordt gesteld van politieke factoren. Tot voor kort waren alle officieren verplicht van tijd tot tijd, gedurende een bepaalde periode, dienst te doen als soldaat. Dit bevorderde de goede gezagsverhoudingen niet. Kritiek en zelfkritiekactiviteiten doorkruisen vaak de bevelslijnen.

Een te groot gedeelte van de opleidingstijd moet worden besteed aan politieke training. Alle officieren zijn lid van de communistische partij. Aan hun politieke instelling mag dus niet worden getwijfeld. Niettemin leven velen in onvrede met het beleid van hogerhand.

Meer dan ooit wordt het leger ingezet op andere dan specifiek militaire terreinen, zoals het bin-nenhalen van de oogst, landontginning en wegen-bouw. Uiteraard doet dit afbreuk aan de militaire opleiding en geoefendheid.

Tot slot de weergave van de mening van een Japans deskundige over de kwaliteiten van het Chinese leger. Volgens hem is het Volksbevrijdingsleger sterk doordat het in staat is ontberingen te verdragen. Het is bovendien verrassend in de aanval. De soldaat neemt zijn eigen rantsoenen mee voor lange tijd, hetgeen een vermindering van logistieke belemmeringen betekent. Massale golfaanvallen brengen psychologisch veel voordeel. De voortdurende propagandakreten als zou de vijand op het punt staan een aanval te doen, en het aankweken van haatgevoelens verhogen het fanatisme. Als beslist nadelig voor de kracht van het leger ziet hij o.a. de grote inspraak van politieke leiders in beleidszaken, het gebruik van het leger voor politieke doeleinden en onvoldoende training in moderne wapens. Militaire leiders hebben geen inzicht in de hogere krijgskunde en de moderne oorlogsvoering. Men is niet in staat gecombineerde operaties van grondstrijdkrachten, marine en luchtmacht uit te voeren.

Naschrift

Sinds dit artikel werd geschreven vonden de volgende gebeurtenissen plaats, die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van China's militaire macht.

— De 12e zitting van het 8e Centrale Comité van de Chinese Communistische Partij, die veel aandacht besteedde aan de positie van de strijdkrachten. Enkele aanhalingen uit het slotcommuniqué:

„... *Wij moeten voortdurend het Volksbevrijdingsleger versterken en onze nationale verdediging consolideren...*”;

„... *Wij zijn vastbesloten Taiwan te bevrijden...*”

— Een nieuw ontwerp van de Chinese grondwet. Verschillende (voorgestelde) wijzigingen zullen leiden tot verdere concentratie van de macht bij Mao en Lin Piao.

— Het op 27 december 1968 tot ontploffing brengen van een kernbom van 3000 kt moet niet in de eerste plaats worden gezien als een uitzonderlijke technische prestatie. Het was daarentegen wel een agressieve demonstratie van militair-technisch potentieel.